

- quandiu dos non solvatur.
- 47 Utrum excedere possit quantitas onera matrimonii? & num. 48.
- 49 Ampliatur conclusio, etsi maritus tempus concedat ad solutionem dotis.
- 50 Maritus an possit fructus pignoris lucrari, si promissor dotis dixerit, se pignus tradere pro securitate.
- 51 Utrum valeat renuntiare capiti Salubriter, de usur. & num. seqq.
- 55 Solvito matrimonio an sit locus decisioni dicti capiti Salubriter, & num. seqq.
- 58 Quid si pactum interveniat de fructibus non imputandis?
- 59 Quid de annua quantitate promissa, dum non solvitur dos.
- 60 Vidua secundo nubente, non recepta dote promissa an maritus valeat fructus pignoris lucrari?
- 61 Coniugibus per divorcium separatis quando fructus impentur in sortem ex pignore percepti.
- 62 Vidua potest stipulari ab heredem viri annuam quantitatem, donec dotem restituat, ratione damni emergentis, vel lucri cessantis.
- 63 Vidua quando possit alimenta, vel annuam quantitatem exigere à marito heredem, dum dotem non solvit, cum seqq. & n. 72.
- 66 Vidua que censetur pauper, ut ei alimenta debeantur, remissive: & cui incumbat onus probandi paupertatem, vel divitias, ibid.
- Heredes mariti an solvendo statim mobilia dotis eximantur à solutione alimentorum? ibid.
- 67 Utrum possim inter usurium detrabere, si ante annum pecuniam dotalem exsolverim?
- 68 Fructus mobiliu intra annum percepti cum alimentis vidua exhibitis compensantur, & residuum an per heredes restituendum? & n. 69.
- 70 Ex hereditate jacente alimenta prestanda sunt vidua pauperi intra annum.
- 71 Statutum valet, quo vidua certa tribuatur quantitas per mariti heredem solvenda, donec dos restituatur.
- 73 Quid in Hispania observetur de consuetudine?
- 74 Statutum, aut consuetudo an valeat, ut viduis annua quantitas prestetur donec solvatur dos, & n. 75.
- 76 Statutum, consuetudo, ac conventio valet, ut marito annua quantitas prestetur, donec solvatur dos promissa, & n. 77. & 78.
- 79 Jus lucrandi fructus ex pignore an maritus cedere possit, & num. seqq.
- 90 Feudi dominus si illud pignori acceperit, fructus non tenetur in sortem computare, & n. 91.
- 92 Limitatur, & n. 93, 94. & 95.
- 96 Ratio Hostiensis refellitur.
- 97 Alia ratio rejicitur.
- 98 Dominus proprietatis si à fructuario rem pignori capiat, fructus computat in sortem.
- 99 Dominus directi domini an fructus computet in sortem, si rem emphyteuticam pignori acceperit?
- 100 Hæresis est asseverare usuras licite exerceri posse.
- 101 Usura omni jure vetatur.
- 102 Prohibetur jure divino legis Evangelica.
- 103 Et jure Pontificio.
- 104 Jure Civili qualiter usura permitterentur.
- 105 Usura Judæis jure Parritarum quondam permittitur.
- 106 Utrum Judæis in lege veteri liceret exteris facerari, & num. 107. & 108.

- 109 Ab hostibus usuras extorquere num liceat?
- 110 Pontifex usuras licitas reddere nequit, sicut nec in Jure divino dispensare.
- 111 An lex, vel statutum possit usum usurarum licite, aut valide permittere?
- 112 Judæis non licet scenerari.
- 113 Usura per Principes Christianos Judæis remitti nequeunt.
- 114 Usura ex ultima voluntate sustineri non debent.
- 115 Quando ex testamento redditus pecunia legatarius valeat exigere, de quo plures casus distinguuntur, ad n. 123. & ulterius de ea agitur usque ad finem.

USURA, verbum æquivocum multipliciter usurpatur. Primò pro usu cujusque rei: secundo pro augmento, seu accessione rei debita qualibet ex causa: tertio pro actu, & crimine scenerandi: quarto pro lucro, quod mutui causâ percipitur. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 303. n. 1. 2. Sor. eod. tract. lib. 6. q. 1. vers. In capite, Leotard. de usur. quest. 1. num. 1. Uvesembec. in paratit. ad tit. ff. de usur. Theat. vitæ humanæ verb. Usura, in princip. Fœnus pro usura in tertia, atque quarta acceptatione frequentissimè ponitur, ut sub tit. de nautic. fœnor. ubi Cujac. Sor. & Theat. vit. hum. sup. Molin. num. 4. Joan. Bapt. Lup. de usur. §. 2. num. 3.

Ad Num. 1.

Hæc definitio solum convenit usuræ in quarto significato, de quo supra Molin. n. 5. 6. & observabimus inferius, num. 16. Sed eam quatenus crimen scenerandi significat, D. Covar. definit n. 2. vers. Usura igitur: & vide quæ ibi adnotantur per me n. 14. 15.

Ibi: Nec esset bona definitio.

Verbum Furtum, simile est usuræ, quia nedum surripiendi scelus significat, ut in l. 1. §. Furtum, & alibi passim, ff. de furt. & rubric. Si famul. furt. feciss. dicar. sed & rem ipsam, quæ furtim auferitur, l. 4. ibi, Qui deprehensus est cum furto, ff. de furt. §. Oblatum, vers. Etiam prohiberi, ibi: Furtum querere, Institut. de oblig. quæ ex delict. nasc. Molin. n. 2. Leotard. ubi sup. Unde cum delictum furandi à re furtiva distinguatur, ut patet, definitio Consulti in d. l. 1. agentis de crimine, rei surreptæ adaptari nequibit, quanvis utrumque eodem significetur nomine. Res quidem furtiva nihil est aliud, nisi quod domino invito furandi affectu contrectatur.

Ad Num. 2.

Similiter hæresis & facinus contra Fidem Catholicam, & propositionem eidem adversam complectitur. Molin. n. 2. Azeved. in l. 1. num. 23. tit. 3. lib. 8. Recopil.

Hæresis crimen multifariam solet definiri, ut videret licet apud Farin. de hæres. q. 178. §. 1. à n. 3. & a Lugo de virtut. Fid. disp. 20. sect. 1. num. 31. Cantera

Verf. Hinc sanè deducitur.

Quis propriè, ac formaliter hæreticus censetur, discet ex laudatis sup. n. 8. quibus adde Farinac. à n. 16.

Ait Præses noster, Qui hæresim pronunciaverit, vel asseruerit; & in hæresis definitione dicitur, Error assertus. Unde colligitur, hæreticum non censeri qui errorem adversum Fidem mente pertinaciter conceperit; sed tamen hunc poenam excommunicationis, & infamiae incurrere, ac puniri posse, etsi jam errore rejecto, crimen per propriam confessionem detegatur, tenent Menoch. de arbit. casu 360. n. 7. Roxas de hæret. part. 1. à num. 233, ac est communis Jurisperitorum, teste Azeved. in l. 1. n. 152. tit. 3. lib. 8. Recop. Contrarium docent communiter Theologi, & ex nostris Tusch. lit. H, conl. 92. n. 9. Jul. Clar. §. Hæresis, n. 23. & alii apud Azeved. Quam sententiam tenendam, & in praxi servandam resolvit Pegna in addit ad Roxas, sub n. 246. Consulas Cantenam fuscè disputantem in qq. crimin. tit. de quest. tang. punit. delict. cap. 1. ex n. 8.

Ibi: An si hæresim accipiamus.

His convenit Theologorum distinctio inter hæresim formalem, & materialem: nam si propositio Fidei contraria ab homine Christiano pertinaciter errante scribatur, vel enunciatur, erit formalis; si verò per ignorantiam, aut inadvertentiam, erit materialis: quemadmodum si à Turca, vel alio infideli proferatur; aut si scripta, auctore ignoto, reperitur. Card. Lug. d. disp. 20. sect. 1. n. 1. Pater Suar. de Fide, disp. 19. sect. 2. n. 2. Haud pauca de hæresi scitu perdigina petes à Theat. vitæ humanæ verbo Hæresis.

Verf. Usura igitur.

Usura pro crimine scenerandi accepta, est voluntas capiendi ultra sortem lucrum aliquod temporale vi, & causâ mutui principaliter. Hanc D. Covarruv. definitionem amplectuntur Azeved. in l. 1. n. 11. tit. 6. lib. 8. Recop. Cantera qq. crim. sub tit. de quest. tang. punit. delict. cap. 8. de furt. n. 51. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 20. dubi. 3. n. 22. Molin. eod. tract. 2. disp. 303. n. 9.

Verum ea definitio, ut ait Lessius refertur ad usuram, quæ in animo consistit; & ad peccatum, quod per solum consensum contrahitur: non tamen declarat essentiam usuræ, quatenus est crimen punibile poenis in usurarios stabilitis, ad quod actus desideratur externus, cum cogitationis poenam nullus sustineat, l. cogitationis, de poen. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 133. num. 14. de quo sup. n. 12. ubi de hæresi. Nec furtum est voluntas contrectandi, sed ipsa contrectatio rei alienæ, domino invito. Quapropter, ex Lessio, & Hostiensis in Sum. tit. de usur. §. 1. usura, prout delictum, ita congruè definiti poterit: Mutuatio expressa, vel implicita pacto, aut intentione capiendi lucrum ratione mutui principaliter. Alias definitiones refert Villal. in Summ. tract. 2.2. diff. 2. n. 2. Felician. de censib. lib. 1. cap. 5. n. 2.

Quamplurimi, tam ex nostris, quam ex Theologis videntur in æquivocum incidisse, quod D. Covar. initio hujus capituli prænotavit, usuram definientes,

Cantera quest. criminal. tit. de tangentibus punit. delict. cap. 1. num. 1. Theat. vitæ hum. verbo Hæresis, vers. Præmissa etymologia, cum seqq. Est igitur hæresis, Error intellectus voluntarius contra aliquam Fidei veritatem, cum pertinacia assertus ab eo, qui Fidem recepit. Hanc definitionem egregiè per singula verba disserens, exponit Sanch. in Decalog. lib. 2. cap. 7. per tot. ejusque series habetur apud Theatrum vitæ humanæ, vers. Parilis est.

Licet quis adversus Fidem errorem pertinaciter sustineat, hæreticus non censetur, nisi per Baptisma illam sit professus. Card. Lug. sup. sect. 4. num. 138. Sanch. num. 1. Farinac. num. 16. Uvesembec. in paratit. ad tit. C. de hæretic. num. 4. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 33. cap. 4. num. 5. Villadieg. tract. cont. hæret. prævit. quest. 2. num. 2. Peña in not. ad Vignate tract. de hæretic. quest. 2. vers. Sed propriè, Arnold. Albert. de assert. Cathol. quest. 2. num. 1. & 2. Azeved. in l. 1. num. 14. tit. 3. lib. 8. Recop. ubi probatur.

Unde catechumenus poenis hæreticorum minime subiacebit, etsi errores in Fidem pertinax amplectatur. Card. Lug. num. 139. Sanch. num. 34. Azeved. num. 24. apud quos de fictè, aut invalidè baptizato; de infante baptizato, nunquam de rebus Fidei instrumto; atque de eo qui dubitat, an Baptisma susceperit.

Ibi: Exigit profectò multa quidem.

Ad crimen hæresis contrahendum plura ut concurrant desideratur, de quibus Card. Lug. d. disp. 20. sect. 4. & 5. Cardin. Tusch. lit. H, conclus. 92. Sanch. d. cap. 7. Jul. Clar. §. Hæresis, num. 2. Azeved. sup. ex num. 12. Petr. Greg. num. 5. Theat. vitæ humanæ verbo Hæresis, tit. Requisita ad hæresim.

Ibi: His accedit, quod hæreseos nomen.

Vox hæresis unde deducta, ambigitur, ut constat ex Theat. vitæ hum. verb. Hæresis, in princip. ubi diversæ traduntur sententiæ: & omisâ quam probavit lex 1. tit. 16. p. 7. etymologiâ, communiter placet, hæresim dictam à Græco verbo αἵρεσις, quod electionem sectæ, seu disciplinæ significat. Card. Lug. sup. sect. 1. n. 2. Card. Tusch. num. 2. Petr. Gregor. n. 3. Carrer. tract. de hæretic. num. 5. Farinac. num. 41. Azeved. num. 1. Cantera num. 1. Uvesembec. in paratit. ad tit. C. de hæretic. in princip. Ugolin. de hæret. cap. 1.

Quod quidem verbum ex se indifferens est, sed apud nos Catholicæ Fidei professores nunquam in bonam partem usurpatur, semperque delictum, ac infamiam denotat; nam cum teneamur revelata à Deo, & per Ecclesiam ad credendum proposita firmiter amplecti, captivantes intellectum in obsequium Fidei, eumque subicientes infalilibus Sedis Apostolicæ definitionibus, nobis non licet sectam ullam eligere, nec à veritate Fidei Catholicæ deviare: ideo apud nos hæresis, quatenus doctrinæ electionem significat, pro crimine omnium turpissimo accipitur. Observant Cardin. Lug. ubi proximè, Simanc. de Catholic. institut. cap. 30. num. 1. Farinac. de hæres. q. 178. §. 1. num. 43. Theat. vitæ humanæ sup. vers. Hæresis autem.

definientes, quod sit *Lucrum ex mutuo*, aut quod *accedit sortis causâ mutui*; quia non explicant usuræ naturam, ut est illicita, ac criminosa negotiatio; sed commodum, ac lucrum, quod per illam capitur. Ita Tusch. *lit.V. concl.336. Trullench. in Decalog. lib.7. cap.19. dub.2. num.1.* Jul. Clar. §. *Usura*, num.1. Leotard. *de usur. lib.1. q.1. n.2.* Laur. de Rodolph. *cod. tract. in princ. n.1.* Petr. Greg. *Syntagm. lib.22. cap.3. num.2.* Theat. vitæ hum. *verbo Usura*, in princ. *Sot. de just. & iur. lib.6. q.1.*

Ibi: Lucrum ideo diximus.

17 Non est usura cum mutuuario pacisci, ut aliâ debitum mutuanti persolvat, depositum reddat, ne injuriam inferat, & alia hujuscemodi in pactum deducere mutui causâ, quia lucrum non percipitur ex illo principaliter. Trullench. *ubi proximè*, Less. *dub.3. n.18.* Azeved. *in l.1. n.15. tit.6. lib.8. Recop. Molin. sup. n.5. in fin. Sot. ubi proximè.*

Ibi: Sicuti constat omnium ferè consensu.

18 Conventio est usuraria, quâ mutuarius astringitur juris vinculo, & ex justitia simile beneficium mutuanti aliquando indigenti conferre; quia licet mutuum debeat fieri gratuitè, obligatio tamen ad mutuandum pretio æstimabilis existimatur, cum ad id nullus regulariter teneatur. Molin. *sup. tract.2. disp.308. n.5.* Trullench. *d. c.19. dub.6. n.1. in fin.* Licet tamen etiam expressè inter contrahentes agi, ut mutuarius egenti in futurum creditori similiter subveniat ex gratitudine, & antidotali obligatione, ita ut in externo, nec in interno foro maneat astrictus. Imò si creditor agnoscat mutuarium ingratum, nec ab illo par beneficium sub necessitatis tempore reportaturum, poterit à mutuo abstinere, illud ut indigno denegans postulat. Ita Molin. præhabita disceptatione, *ead. disp.308. n.5. & per tot. Azev. d. l.1. n.16.* Less. *sup. d. c.20. dub.8. n.56.* Trullench. *dub.6. n.2.* Sot. *d. lib.6. q.2. Villal. tract.22. diff.4. & alii apud Dian. quem consulas part.1. tract.8. resol.59. atque apud me variar. lib.1. cap.20. num.38.*

19 Quid si ita aliquis pecuniam credat, ut mutuarius illi frumentum, aut oleum mutuo det statim? Hanc conventionem, modò magis non gravetur ex mutuatione frumenti, qui pecuniam desiderat, licitam opinantur Less. *d. dub.8. n.51.* Trullench. *ubi proximè*, num.1. Molin. *num.7.* Sot. *ubi proximè*, & alii quos refert Dian. *sup. resol.60.* qui contra sententiam non oblitus, utramque sententiam probabilem reputat.

20 Utrum liceat mutui causâ convenire, ut mutuarius teneatur emere à creditore, ejus agrum colere justo pretio, aut triticum ad ipsius molendinum asportare molendum? quæstionis est. Et communiter placet, usurarium censeri tale pactum, si ex rigore justitiæ debitor obligetur; secus si ex gratitudine ad hæc mutuo invitetur, de quo Less. *de justit. & iur. lib.2. cap.20. dub.8. num.56.* Trullench. *in Decal. lib.7. cap.19. dub.6. num.2.* Villalob. *dict. tract.22. diff.4. num.4.* Dian. *d. resol.59. in fin. Morl. Emp. Jur. part.1. tit. de reb. cred. quest.25. n.22.* Molin. *disp.309. numer.15. & disputat.310. numer.1.* Leotard. *de usur. quest.16. à num.13.* Bolaños *comm. terrest. lib.2. cap.1. num.7.* Sed si ex his pactio-

bus nullum sentiat mutuarius incommodum usura non erit peccatum grave, sed veniale duntaxat. Villalob. *num.5.* Vide D.Covar. *cap. seq. n.5. vers. Tertio.*

Hic ad præmissa meminisse oportet, quod sub SS. P. Innocentio XI. ad annum 1679. damnata est communis opinio, quæ docet usuram non committi, si quid ultra sortem mutui causâ exigatur, non ex justitia, sed ex gratitudine, ac benevolentia debitoris: quæ est quadragesima secunda inter propositiones reprobatas per Sacram Congregationem Sanctæ Inquisitionis.

Verf. Hinc justissimè creditor.

Licet creditori ratione lucri cessantis, aut damni emergentis quidquam ultra sortem exigere, nec lucrum dici potest quod præstatur pro satisfactione jacturæ, quam ob carentiam creditæ pecuniæ mutuans patitur; atque ita hoc interesse definitur ut sit, *Quod accedit sortis pro reparatione lucri cessantis, aut damni emergentis culpa, dolo, vel causa debitoris.* Petr. Greg. *Syntagm. lib.21. cap.10. n.3.* Ut autem hoc exigi jure possit, plura desiderantur, ut videre licet apud Barbof. *in collect. cap. Conquestus, n.7. de usur. Azeved. in l.1. à n.26. tit.6. lib.8. recop. Molin. sup. disputat.316.* Villalob. *d. tract.22. diff.7. num.4. & diff.8. num.6. cum seqq.* quibus concurrentibus justa æstimatio veri damni emergentis, aut lucri cessantis, absque usuræ scrupulo extra sortem percipitur, ut fatentur præter nuper laudatos ferè innumeri, quos recenset Barbofa *ubi proximè*, Hermof. *in l.10. gloss.4. num.1. tit.1. p.5.* illis jungas Greg. Lop. *in l.31. gloss.2. tit.11. p.5.* Trullench. *sup. d. lib.7. cap.19. dub.8. n.4. & dub.9. n.2.* Diana *p.1. tract.8. resol.19.* Leotard. *de usur. q.71. n.4.* Cenc. *de censib. q.57. num.1.*

Quavis interesse ex interesse minimè debeatur, inter eundem creditorem ac debitorem, Tondut. *qq. civil. c.21. n.10.* Cenc. *sup. q.33. n.8.* ubi plures; Hermof. cum aliis *d. gloss.4. n.280.* nihilominus si id transeat in sortem per novationem contractus ejusdem interesse in posterum præstabitur. Tondut. *ex aliis q.97. n.7.* Dian. *part.1. tract.8. resol.19.* de quo latissimè Hermofilla *ubi proximè*, & videas legem *13. tit.18. lib.5. Recop.* Et ut radicibus tractatum de interesse percellere valeas, sat erit evolvere quæ tradunt idem Hermofilla *d. gloss.4. Molin. ex disp.314. Leotard. q.71. & 72.*

Ibi: Diximus lucrum aliquid.

Amicitia utrum in pactum deduci possit in mutuo? quæstionis est, cujus meminimus in *addit. var. lib.1. cap. ult. n.39.* ibi laudatos consulas, ac Trullench. *d. c.19. dub.1. n.1.* Molin. *disp.303. n.5.* Azeved. *in d. l.1. n.32.* Sed non censetur usurarius, qui pecuniam credit homini munifico, & liberali erga amicos ea mente, ut contracta per mutuum amicitia, à mutuuario aliquid percipiat, etsi aliâ non foret mutuaturus. Trullench. *dub.3. n.2.* Less. *de justit. & iur. lib.2. cap.20. dubitat.5. à num.37.* de quo cogitandum, ob notata *sup. num.21.*

Verf. Ultimo loco proposuimus.

Usura, nisi interveniat mutuum, saltem imputatum, seu palliatum, non committitur. Trullench.

Trullench. *d. cap.19. dub.2. n.1.* Petr. Greg. *de usur. lib.3. cap.3. n.7.* Azeved. *sup. n.33.* Villalob. *d. tract.22. diff.2. n.3.* Felician. *de censib. lib.1. cap.5. num.14.* Parlad. *quotidian. lib.2. cap.2. n.7.* Tusch. *lit. V. concl.337. num.26.* Carleval. *de judic. tit.3. disp.8. num.101.* licet aliud fusè tucatur Leotard. *d. q.71. ex n.6.*

26 Ex qua communi resolutione deducitur, ut extra mutuum liceat pro usu pecuniæ aliquid capere, veluti cum ad ostentationem, & pompam traditur per contractum locationis Caroc. *de locat. rub. de location. veltigal. quest.17. tit. de reb. qua usu consum. & rubric. de usur. q.4. ex num.2.* Villalob. *ubi proximè*, Molin. *disp.303. num.7.*

Ad Num.3.

27 Gener, qui pro dote sibi promissa à socero rem fructiferam, ut fundum, in pignus accipit, fructus ex eo perceptos non tenetur in sortem computare. Molin. *disp.321. num.1.* Trullench. *in Decalog. lib.7. cap.19. dub.14. num.6.* Villal. *in Sum. tom.2. tract.22. diff.12. num.1.* Less. *de just. & iur. lib.2. cap.19. dub.16. num.142.* Cujac. *in cap.1. de feud. Merlin. de pignor. lib.5. quest.45. num.40.* Leotard. *de usur. q.28. num.39.* Gait. *de credit. cap.4. num.1034.* quamplures apud Barbof. *in collect. cap. Salubriter, num.1. de usur. ac Hermof. in l.10. gloss.4. num.149. tit.1. p.5.* quod speciale est, cum regulariter omnis creditor fructus pignoris lucrari prohibeatur, alioqui reus usuræ censetur, ut latè per Merlin. *lib.5. d. q.45. num.1.* Leotard. *sup. q.111. num.1.* Molin. *disp.535. num.2.* Pacific. *de Salavian. interd. inspect.4. cap.1. num.46.* Geg. Lop. *in l.2. gloss.4. tit.13. p.5.* Cened. *ad Decret. collect.6. num.1.* Barbof. *in collect. cap. Cum contra, n.3. de pignor. ubi probatur, & in d. l. partit. l.1. & 2. C. de usur. Quæ imputatio in sortis diminutionem, seu extinctionem, ac pignoris liberationem ipso jure contingit, & operatur, l.1. C. de distraet. pignor. Merlin. *sup. n.3.* Sed hoc ita de fructibus consumptis sub solutionis tempus; nam extantes unâ cum re oppignorata restitui debent. Greg. Lop. & Molin. *ubi proximè*, Merlin. *n.18.* Leotard. *ex n.37.* Imò si fructus ejus sint naturæ: ut in tempus solutionis possint illæ servari, ipsos consumere creditori non licet. Greg. Lop. ac Molina *ibidem.**

28 Consequenter inspiciendum occurrit, utrum permittatur marito usus rei infructiferæ, quam pignori accepit, ampliata decisione dicti capituli *Salubriter*? Et certi juris est hoc cuius creditori interdicitum esse, qui si invito debitore utatur pignore, furti tenetur, l.3. tit.14. p.7. l.1. Si pignore 56. de furti. §. *Furti autem*, Inst. de oblig. qua ex delict. nasc. Tusch. *lit. F. concl.553. num.6.* Molin. *ubi proximè*, num.1. si autem ex pacto, reus erit usuræ, Molin. *ibidem*, Leotard. *d. q.111. n.7.*

29 Verumtamen in marito aliud videtur dicendum, quia si pignora acceperit, quæ valeant ad onera matrimonii sublevanda deservire, ut servos, domum, suppellectilem, ac similia, eis uti licebit: tum propter rationis identitatem, quæ in fructibus lucrands reperitur. Nec interest quod constitutio Pontificis exorbitans censetur; nam & in his ex paritate rationis locus ampliationi dabitur in causa favorabili, qualis ea est, in qua versamur, sicut observavimus *addit. variar. lib.2. cap.5. n.44.* Tum etiam quia non debet cui plus licet, quod minus est non licere, l. non debet.

de reg. jur. ubi Revard. Barbofa *axiom. 180. n.2.* Et cum marito fructus pignoris concedantur, quod plus est; usus, quod est minus, denegari nequit, modò pignoris substantia semper illibata persistat; nam si per usum res deterior redderetur, aut periret, ut vestes, uti illis maritus non poterit.

Item quæritur, utrum jus percipiendi sibi fructus ex pignore valeat maritus in alium transferre, veluti si pignus pignori dederit creditori? De quo latè Hermof. *in l.10. gloss.4. ex num.177. tit.1. p.5.* Leotard. *de usur. q.29. num.16. cum seqq.* Laurent. de Rodolph. *cod. tract. vers. Sed quæro quinquagesimo quarto*, qui resolvit, quod si maritus expressè fundum tradat pignoratium cum jure omni quod sibi in illo competit, tunc creditor fructus præcipuos habeat, aliâ ipsos in sortem imputabit.

Hæc sanè distinctio tuta non est, nam etsi maritus jus lucrandi fructus cesserit mutuanti, hic tamen absque usuræ labe illos ultra sortem percipere nequibit, cum onera matrimonii non poterit, quæ penes cedentem mutuarium resident, nisi ex mutuo senserit jacturam, quæ debeat refarciri: quod animadvertunt Molin. *sup. disp.321. n.16. vers. Hinc intelligis*, Trentacing. *variar. lib.3. tit. de pignor. resol.2. num.13. vers. Secundò non habet*, Leotard. *d. q.29. n.17. & 26.* Supposito igitur, quod creditor fructus tenetur in sortem imputare, inquirere restat, num ad maritum, vel ad fundi dominum, qui dotem promisit, spectent? Et ita distinguendum existimo: si maritus simul sub pignore integram quantitatem dotis accipiat, ex cujus fructibus possit onera matrimonii supportare, cessat Pontificia constitutionis ratio, nec ulla reddi poterit, ut præter sortem fructus pignoris percipiat, nisi fortè sub usuris mutuum acceperit, aut nomine interesse aliquid solverit creditori, quod ex fructibus usque ad concurrentem quantitatem refarciri debet; nihil enim refert an pecunia dotalis à promissore, vel à tertio numeretur, modò maritus eam præ manibus habeat, ut illa utatur ad negotiationem, vel alium acquirendi modum.

Si verò totam pecuniam dotis maritus, ut dictum est, non petceperit à mutuante, sed quantitatem aliquam sub pignore ad sumptus matrimonii, jure fructus sibi percipiet, cum ex redditi- bus partis non valeat onera conjugii sustinere, cum frequenter totius dotis fructus ad ea non sufficiant, ut inquit Pontifex: imò in ipsi sustinendis paulatim absumeretur capitale dotis, si per partes mutuo acciperetur. Quoties igitur integra dos ad manus mariti non pervenerit, ut onera matrimonii valeat supportare, licitè fructus pignoris lucrabitur, etsi tertius, qui mutuavit, ipsos percipiat.

Ibi: Ex his verò quidam.

Verus intellectus ad dictum caput *Salubriter*, hic traditur; nam communiter sentiunt Interpretes, marito fructus pignoris cedere propter onera matrimonii, quæ supportat antequam dotem capiat: in quo consideratur damnum emergens, cum de propria substantia sumptus faciat; & lucrum cessans, quia caret dotis redditibus, quos percipere posset: nec desideratur, quod maritus probeat, ut ceteri creditores, aliud damnum sibi contigisse, aut occasionem lucrandi amissam ex